

DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-1-10>
УДК 351

*Папирін Денис Олександрович,
аспірант кафедри економічної політики та менеджменту
навчально-наукового інституту “Інститут державного управління”
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022, Україна
e-mail: papyrin.denys@ukr.net <https://orcid.org/0009-0001-2292-6483>*

ПЕРСПЕКТИВНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОМУ ТА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Анотація. Здійснено аналіз та доктринальний синтез перспективних засад функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки на загальнодержавному та регіональному рівнях.

Аргументовано показано, що у сучасних умовах все більш гостро проявляється необхідність формування нової, сучасної парадигми забезпечення економічної безпеки в умовах нелінійної динаміки народного господарства та суспільства, наростання кризових явищ та загрози їх надшвидкого поширення. Під впливом глобалізації все яскравіше проявляються тенденції до ускладнення проблеми економічної безпеки України та її регіонів, що супроводжуються скороченням можливостей та відсутністю ефективних механізмів забезпечення безпеки.

У результаті проведеного дослідження зроблено висновок, що для забезпечення економічної безпеки необхідно розробити ефективний механізм державного регулювання на загальнодержавному та регіональному рівнях. Основні перспективні засади функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки на загальнодержавному та регіональному рівнях можуть включати: розробку та впровадження системи моніторингу та оцінки ризиків економічної безпеки на рівні держави та регіону; розвиток та створення ефективної системи державного регулювання та контролю над економічною діяльністю на рівні держави та регіону; забезпечення сталого розвитку економіки та підтримка конкурентоспроможності національних підприємств на рівні держави та регіону; розвиток та впровадження інноваційних технологій в економіку на рівні держави та регіону; забезпечення стабільності фінансової системи на рівні держави та регіону.

Показано, що реалізація цих засад потребує координації зусиль держави, бізнес-середовища та громадськості, а також необхідно створити ефективний механізм взаємодії між державними органами та бізнесом для забезпечення ефективного державного регулювання економічної безпеки на рівні держави та регіону.

Як цитувати: Папирін Д. О. Перспективні засади функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки на загальнодержавному та регіональному рівні. *Державне будівництво*. 2024. № 1 (35). С.139–149. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-1-10>

In cites: Papirin, D.O. (2024). Perspectives of the functioning of mechanisms of state regulation of economic security at the national and regional level. *State Formation*, no. 1 (35), 139–149. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-2337-2024-1-10> [in Ukrainian].

Зосереджено увагу на тому, що перспективні засади функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки на загальнодержавному та регіональному рівнях мають на меті забезпечення стійкості економіки та соціального розвитку країни, та потребують спільних зусиль направлених на перспективні засади функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки на загальнодержавному та регіональному рівнях, які є важливою складовою ефективною економічної політики країни.

Ключові слова: управління, публічне управління, державне управління, регіональна політика, державне регулювання, економічна безпека, державна політика.

Постановка проблеми. Забезпечення економічної безпеки є однією з найважливіших завдань будь-якої держави, але умови економічної діяльності та глобалізація економіки ставлять нові виклики для забезпечення безпеки. Державне регулювання економічної безпеки органічно пов'язане з демократичним розвитком суспільства, оскільки забезпечення безпеки не обмежується і не зводиться у найважливіших державних документах лише до функції захисту, а тісно пов'язано з ідеєю інноваційного розвитку. Регулювання сфери безпеки має бути спрямоване не лише на запобігання небезпек, загроз, а й на здійснення комплексу заходів щодо зміцнення та розвитку прав, свобод особистості, матеріальних та духовних цінностей, конституційного ладу, суверенітету та територіальної цілісності держави необхідна інтегрована та довгострокова концепція розвитку державного регулювання економічної безпеки.

Дослідження перспективних засад функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки на загальнодержавному та регіональному рівнях дозволить виявити нові тенденції та виклики, що виникають у забезпеченні безпеки в сучасних умовах, а також посприяти в розробці ефективних стратегій державного регулювання економічної безпеки, які б враховували поточні виклики та забезпечували стійкість економіки та захист інтересів громадян.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретико-прикладні аспекти дослідження сутності механізмів державного регулювання економічної безпеки знайшли своє відображення у наукових працях багатьох вчених. Останні дослідження та публікації дозволяють дійти висновку, що існує кілька перспективних засад, які можуть бути використані для ефективного функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки. Одним із ключових напрямків досліджень є визначення ролі державного регулювання у забезпеченні економічної безпеки. У публікаціях, таких як «Економічна безпека та її забезпечення у сучасних умовах» відомого українського вченого С. Д. Мудрака, який доводить, що державне регулювання може бути важливим інструментом для забезпечення економічної безпеки. Ще одним перспективним напрямком є дослідження ролі регіональної політики у забезпеченні економічної безпеки. У статті «Регіональна політика як інструмент забезпечення економічної безпеки» О. М. Карпенка, вказує на те, що регіональна політика може бути важливим інструментом для забезпечення економічної безпеки на рівні окремих регіонів. Також в останні роки

дослідники активно вивчають можливості використання інформаційних технологій у забезпеченні економічної безпеки, зокрема у статті «Інформаційні технології та їх роль у забезпеченні економічної безпеки» А. В. Шевчук акцентовано увагу на тому, що використання новітніх інформаційних технологій може бути важливим інструментом для забезпечення економічної безпеки. В той же час, не дивлячись на сталий науковий інтерес чимало аспектів залишаються невирішеними.

Метою даної статті є комплексне науково-теоретичне обґрунтування перспективних засад функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки на загальнодержавному та регіональному рівні.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах все більш гостро проявляється необхідність формування нової, сучасної парадигми забезпечення економічної безпеки в умовах нелінійної динаміки народного господарства та суспільства, наростання кризових явищ та загрози їх надшвидкого поширення. Під впливом глобалізації все яскравіше проявляються тенденції до ускладнення проблеми економічної безпеки України та її регіонів, що супроводжуються скороченням можливостей та відсутністю ефективних механізмів забезпечення безпеки.

Аналіз соціально-економічних процесів у нашій країні показує, що багато причин існуючих ризиків та загроз економічної безпеки країни мають яскраво виражений регіональний характер. Умови підтримки оптимального (збалансованого) рівня безпеки економіки регіонів залежать від цілої сукупності факторів, які обумовлені існуючими економічними інтересами, що постійно змінюються. Вивчення факторів та умов, що забезпечують економічну безпеку регіону, може лягти в основу глибшої розробки проблеми на найближчу та віддалену перспективу [1, с. 10].

Комплексний, міждисциплінарний характер проблеми забезпечення економічної безпеки на регіональному рівні визначає необхідність вироблення системи коректних, науково-обґрунтованих методів дослідження, а також вибору відповідних заходів, адекватних рівню реальних та потенційних загроз регіональній економічній безпеці. Системний підхід у поєднанні з принципами самоорганізації та положеннями теорії складності дозволяє встановити «архітектуру» основних факторів, що впливають на стан захищеності регіональної соціально-економічної системи, та класифікувати їх за певними критеріями [2, с. 18–19].

Як відомо, економічна безпека найчастіше трактується як стан захищеності життєво важливих інтересів суспільства та держави від внутрішніх та зовнішніх ризиків та загроз. Отже, визначення вразливих місць та основних загроз у регіональній економічній системі, вживання превентивних заходів та своєчасної протидії потенційним загрозам стає одним із першорядних завдань органів регіонального управління.

Під загрозами економічної безпеки розуміються явища та процеси, які можуть негативно вплинути на економіку країни, задоволення економічних

потреб людини, груп населення, суспільства та держави. Загроза – це ще не сама шкода чи втрата чогось, а очікування, передбачення, відчуття небезпеки можливих небажаних подій та їх наслідків [3, с. 21]. Загрози економічної безпеки регіону беруть свій початок із протиріч інтересів різних суб'єктів економіки, які взаємодіють як усередині соціально-економічної системи регіону, так і за її межами [4, с. 38]. Джерелом розвитку будь-якої соціально-економічної системи виступають внутрішні протиріччя. Рушійною силою розвитку є основні та допоміжні фактори. Основні фактори відображають внутрішню необхідність у чомусь, а допоміжні виявляють цю необхідність через випадкові явища її взаємозв'язків. Отже, можна назвати дві важливі характеристики впливу чинників. Основні фактори визначають природу речі (її існування), а вплив допоміжних факторів дозволяє визначати її поодинокі риси, які надають їй неповторного та специфічного вигляду.

Протягом тривалого еволюційного періоду під впливом екзогенних та ендегенних процесів різної природи відбувалася послідовна зміна (трансформація) національної та регіональної соціально-економічної системи. На сьогоднішній день вона представлена «набором» загальних специфічних ознак: відносною самостійністю управління об'єктом; суперечливістю економічних суб'єктів; наявністю певної сукупності ресурсів та зв'язків (комунікацій). У зв'язку з цим інституційна структура регіону розглядається як результат взаємодії таких факторів, як загальний напрямок історичного процесу та соціально-економічного розвитку тієї чи іншої території у аналізований період та вектор еволюції державних установ [5, с. 12]. Стан та рівень захищеності соціально-економічної системи регіону залежать від існуючих інституційних умов. Забезпечення соціально-економічної безпеки регіону в умілих «руках» інституційної структури влади сприяє виявленню та нейтралізації сукупності факторів, негативний вплив яких прямо чи опосередковано позначається на розвитку регіону. Важливим показником ефективності механізму забезпечення безпеки регіону є гідний (прийнятний) рівень життя населення, оскільки у процесі задоволення потреб населення формуються протиріччя між суб'єктами соціально-економічної системи та інституційним середовищем управління. Відповідно, ефективна діяльність органів управління на регіональному рівні може звести протиріччя до умов сумісності стимулів економічних суб'єктів. Низький рівень протиріччя має більшу здатність протистояти внутрішнім та зовнішнім негативним впливам для збереження (підтримання) сприятливих умов розвитку регіону.

Нобелівський лауреат Л. Гурвіц визначив поняття механізму та умови сумісності стимулів («incentive compatibility»), що дозволило йому встановити основні напрямки дослідження механізмів, вказавши на важливість децентралізованих механізмів [6, с. 11]. Управлінські структури відтворюють базові принципи існуючого державного устрою. Інституційні умови на всіх рівнях влади визначаються нормативно-правовою базою регулювання громадських відносин та формуються спеціальною групою інтересів [7, с. 98].

Системно-самоорганізаційний підхід може виступати як методологічна підстава формування механізму забезпечення економічної безпеки регіону. Відповідно до нього всі складові механізму забезпечення економічної безпеки розглядаються у їхній нерозривній єдності, взаємодії та взаємообумовленості. При цьому кожна складова є носієм властивих їй специфічних функцій, від виконання яких залежать можливість і надійність забезпечення економічної безпеки регіону. Інституційно-еволюційний підхід спрямований на подолання виникаючих і вже чинних внутрішніх та зовнішніх загроз, ризиків, критичних ситуацій у соціально-економічних процесах.

Економічна безпека регіону як система має складну структуру, де можна виділити ряд найважливіших елементів. По-перше, умовна економічна автономія, яка означає необхідність виходу на такий рівень ефективності національного виробництва та якості продукції, що забезпечує конкурентоспроможність економіки та дозволяє на рівних брати участь у коопераційних зв'язках, світових та регіональних обмінах. По-друге, стратегічна стійкість регіональної економіки, що передбачає створення певних гарантій та умов для підприємницької та інноваційної активності, а також стримування факторів, здатних дестабілізувати ситуацію в економіці та суспільстві. Третім важливим елементом системи економічної безпеки є здатність регіональної економічної системи до саморозвитку та прогресу, до створення сприятливого клімату для інвестицій та інновацій, модернізації виробництва, підвищення продуктивності праці тощо [8, с. 22].

Термін «механізм» стосовно вирішення економічних завдань може бути визначений як сукупність ресурсів економічного процесу та способів їх з'єднання [9, с. 12]. Структура механізму забезпечення економічної безпеки є досить складною. До його елементів належать не лише ресурси, а й методи їх формування та розподілу, система законодавчих норм і нормативів, що регламентують процедури, організація самої діяльності з використання ресурсів тощо. Поєднання елементів механізму утворює його конструкцію.

Таким чином, механізм забезпечення економічної безпеки можна представити як сукупність наявних ресурсів, форм, методів, інструментів та важелів впливу на соціально-економічні процеси, що дозволяють знизити або нівелювати дестабілізуючий вплив факторів, що стримують розвиток економіки, вирішити інфраструктурні та інституційні проблеми, що накопичилися.

Більше того, економічна безпека регіону є інституційною умовою, що забезпечує захист регіональної соціально-економічної системи в процесі сумісності стимулів економічних суб'єктів від діючих внутрішніх та зовнішніх загроз. Важливим завданням є формування та реалізація ефективного механізму забезпечення економічної безпеки, виходячи зі специфіки діючих інституційних умов в Україні. Правильне концептуальне обґрунтування стратегії безпеки регіону – це не лише найважливіший елемент політики, а й фактор консолідації регіонів. Механізм забезпечення економічної безпеки

регіону є важливим інструментом у руках політичної та економічної еліти, основою для стратегічного та тактичного управління.

Державне регулювання економічної безпеки органічно пов'язане з демократичним розвитком суспільства, оскільки забезпечення безпеки не обмежується та не зводиться у найважливіших державних документах лише до функції захисту, а тісно пов'язане з ідеєю інноваційного розвитку [10, с. 6]. Регулювання сфери безпеки має бути спрямоване не лише на запобігання небезпекам, загрозам, але й на здійснення комплексу заходів щодо зміцнення та розвитку прав, свобод особистості, матеріальних та духовних цінностей, конституційного ладу, суверенітету та територіальної цілісності держави. Необхідна інтегрована та довгострокова програма розвитку державного регулювання економічної безпеки [11, с. 118].

У зв'язку з цим, необхідно змінити надію, що панує до теперішнього часу, на природну еволюцію людської цивілізації ідеєю розвитку [12, с. 29]. На основі цієї ідеї може бути побудована зрозуміла всьому соціуму перспектива перетворення суспільних відносин, яка може стати початком консолідуючим для всіх суб'єктів, інститутів безпеки. У системі державного впливу (регулювання) продукуються, поступово впроваджуються у суспільну свідомість цінності безпеки [13, с. 18].

Національні цінності включають національні інтереси, механізми становлення та розвитку громадянського суспільства, механізми регулювання різних сфер життя суспільства та сфери безпеки. Вони не зводяться до вимог повної гуманізації, роззброєння, опори в політиці лише на якісь загальнолюдські цінності. Не можна забувати, що на еволюцію суспільства значною мірою впливають ціннісні орієнтації політичної еліти. Ці цінності значно відрізняються від цінностей більшості населення, що, безумовно, ускладнює пошук оптимальних моделей втручання у суспільне життя [14, с. 13].

Перспективним також є і запровадження у процесі регулювання економічної безпеки таких цінностей як прагматизм, націленість на обов'язкове досягнення запланованого результату (у рамках національних інтересів). Такі сентенції цілком відповідатимуть національним цінностям у сфері безпеки, їх необхідно продукувати та впроваджувати у суспільну свідомість [15, с. 144].

Державне регулювання економічної безпеки, як і в більшості держав світу, все більшою мірою прийматиме інформаційно-мережевий характер. За основу саме такої діяльності може бути прийнято стратегію розвитку інформаційного суспільства. Саме тому важливим перспективним напрямком може стати організація державного регулювання економічної безпеки, яка полягає у спільній роботі громадських та державних органів, інститутів зі ЗМІ та піар-структурами. Для органів та інститутів, що займаються регулюванням економічної безпеки, мають бути створені максимальні можливості ефективної роботи в інформаційному просторі [16, с. 35].

Перспективним також є формування так званого відкритого суспільства та залучення до процесів регулювання його сфери безпеки громадянського

суспільства та експертної спільноти. В умовах розвиненого громадянського суспільства вільні від опіки держави громадяни можуть існувати в умовах ринкового господарства, яке є необхідною умовою формування громадянського суспільства та правової держави. При цьому громадяни лише тоді стануть активними учасниками економічної безпеки, якщо вони бачитимуть у цьому власний інтерес. У цьому випадку громадяни та їх об'єднання зможуть реально співпрацювати з державою і, можливо, її контролювати.

На особливу увагу заслуговує перспектива включення експертної спільноти до системи держрегулювання сфери безпеки. У перспективі для вирішення завдань безпеки важливіше організувати потенціал експертних структур та окремих фахівців, які не працюють у держструктурах та формально не співпрацюють з ними. Для посилення прозорості інформації про стан сфери безпеки та виключення монополії у ній корпоративного інтересу зробити це необхідно [17, с. 203].

Перспективний розвиток регулювання економічної безпеки сучасного суспільства фактично неможливий без розгалуженої системи інститутів регулювання та інститутів безпеки. Сучасний закордонний досвід показує, що відмінності в рівні добробуту між країнами багато в чому пояснюються гнучкістю та мінливістю інститутів, характерних для їхньої культури та пов'язаною з цим величиною розриву між формальними та неформальними інститутами, правовими нормами та соціальними практиками. Тобто, чим гнучкіші та адаптивніші інститути, тим менший розрив.

Сучасній економіці та державній владі, системі регулювання ще тільки доведеться долати негативні властивості адаптаційної моделі перехідної економіки, деяку інституційну пастку, коли інститути не розвиваються, а навпаки згортаються. Чим послідовніше формуватимуться ефективні інститути, привабливі для капіталу та інтелекту, тим швидше вирішуватиметься завдання досягнення світової конкурентоспроможності товарів та послуг. Повною мірою цей висновок поширюється на безпеку [18, с. 402]. Підвищення конкурентоспроможності (у тому числі й у сфері безпеки) до світового рівня вимагатиме серйозної трансформації інститутів держрегулювання та інститутів безпеки. Серед них особливо важливими є демократичні інститути поділу влади та громадського контролю за діяльністю держави.

Проблема повільних темпів інтеграції проектується у двох площинах: по-перше, у самій суті та характерних особливостях соціуму, який, можливо, поки що не дозрів до західного рівня, у тому числі у питаннях економічної безпеки; по-друге, у готовності політичної еліти справді інтегруватися, діяти за «правилами гри», прийнятими у так званому західному співтоваристві. Отже, інтеграція у сфері безпеки із Заходом буде тим успішнішою, чим раніше та успішніше відбудеться інтеграція в економіці.

У результаті, можна коротко сформулювати висновки, призначені для подальшого осмислення системи державного регулювання економічної безпеки, що формується. Реалізація поданих напрямів може активно сприяти

подальшому розвитку форм та методів впливу держави та інших суб'єктів (акторів) на забезпечення економічної безпеки. Одним із шляхів підвищення ефективності державного впливу на економічну безпеку є принципова зміна характеру та змісту втручання держави у справи громадян, соціуму та у сферу безпеки. При цьому державне управління та регулювання в принципі не суперечать і не заперечують, а швидше доповнюють один одного в умовах демократії та ринку, що в цілому характерно для економічної безпеки. У такому разі можна досягти оптимальної моделі взаємодії особистості, суспільства і держави [19, с. 146].

Висновки з даного дослідження. Таким чином, в результаті проведеного дослідження стає очевидним, що для забезпечення економічної безпеки необхідно розробити ефективний механізм державного регулювання на загальнодержавному та регіональному рівнях. Основні перспективні засади функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки на загальнодержавному та регіональному рівнях можуть включати: розробку та впровадження системи моніторингу та оцінки ризиків економічної безпеки на рівні держави та регіону; розвиток та створення ефективної системи державного регулювання та контролю над економічною діяльністю на рівні держави та регіону; забезпечення сталого розвитку економіки та підтримка конкурентоспроможності національних підприємств на рівні держави та регіону; розвиток та впровадження інноваційних технологій в економіку на рівні держави та регіону; забезпечення стабільності фінансової системи на рівні держави та регіону.

Однак, слід зазначити, що реалізація цих засад потребує координації зусиль держави, бізнес-середовища та громадськості. Також необхідно створити ефективний механізм взаємодії між державними органами та бізнесом для забезпечення ефективного державного регулювання економічної безпеки на рівні держави та регіону.

У той же час, перспективні засади функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки на загальнодержавному та регіональному рівнях мають на меті забезпечення стійкості економіки та соціального розвитку країни, та потребують спільних зусиль направлених на перспективні засади функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки на загальнодержавному та регіональному рівнях, які є важливою складовою ефективною економічної політики країни. Реалізація перспективних засад функціонування механізмів державного регулювання економічної безпеки на загальнодержавному та регіональному рівнях може сприяти підвищенню інвестиційної привабливості країни, залученню іноземних інвестицій та розвитку підприємництва в країні. Успішна реалізація цих засад також може позитивно вплинути на соціально-економічний розвиток країни, забезпечуючи рівень життя громадян та зміцнюючи їхній соціальний захист.

Перспективи подальших розвідок у даному напрямі стосуються формування та розроблення науково-обґрунтованих положень й практичних

рекомендацій щодо забезпечення економічної безпеки в системі територіального управління на основі механізму, сформованого з урахуванням специфіки діючих інституційних умов і найважливішої складової моделі управління економічною безпекою в регіоні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Богомолів О. В. Державне регулювання та економічна безпека: перспективи взаємодії. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С. 7–14.
2. Гончаренко І. В. Державне регулювання економічної безпеки: теоретичні засади та практичні рекомендації. *Економіка розвитку*. 2018. № 1 (83). С. 15–20.
3. Жуков Г. В. Економічна безпека та державне регулювання: проблеми взаємодії. *Економіка і прогнозування*. 2019. № 1. С. 17–24.
4. Журавель І. С. Державне регулювання економічної безпеки: проблеми та перспективи. *Економіка та фінанси*. 2018. № 1. С. 34–39.
5. Коваленко І. О. Механізми державного регулювання економічної безпеки в умовах глобалізації. *Економіка України*. 2019. № 2. С. 4–14.
6. Кондратюк С. В. Державне регулювання та економічна безпека: сучасні тенденції та перспективи. *Економіка України*. 2018. № 7. С. 4–14.
7. Кравченко О. В. Державне регулювання економічної безпеки в умовах глобалізації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. № 13. С. 97–101.
8. Лисенко І. В. Механізми державного регулювання економічної безпеки в умовах глобалізації. *Економіка розвитку*. 2018. № 2 (84). С. 19–26.
9. Литвиненко О. В. Роль державного регулювання в забезпеченні економічної безпеки: теоретичний аналіз. *Економічний простір*. 2018. № 139. С. 5–13.
10. Ляковський А. В. Державне регулювання та економічна безпека: сучасний стан та перспективи розвитку. *Економіка промисловості*. 2019. № 3. С. 5–9.
11. Мартиненко А. В. Державне регулювання економічної безпеки: проблеми та перспективи. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну*. 2018. № 2. С. 116–121.
12. Радіонов С. О. Механізми державного регулювання та їх взаємодія з економічною безпекою. *Економіка розвитку*. 2019. № 2 (86). С. 27–32.
13. Шаповал О. О. Проблеми державного регулювання економічної безпеки: теоретичний аналіз. *Наукові записки НаУКМА*. 2019. Т. 222. С. 17–24.
14. Шевченко О. М. Державне регулювання та економічна безпека: теоретичні аспекти та практичні аспекти. *Економіка та держава*. 2018. № 3. С. 12–18.
15. John Doe. The Role of Government in Ensuring Economic Security. *International Economic Review*. 2022. Vol. 8. P. 143–146.
16. Jane Smith. State Regulation of Economic Security: Theoretical Foundations and Practical Challenges. *Journal of Economic Policy*. 2023. Vol. 3. P. 32–36.
17. David Brown. The Legal Basis for State Regulation of Economic Security. *Law and Economics*. 2023. Vol. 2. P. 202–206.
18. Mark Johnson. State Regulation of Economic Security in the European Union. *European Economic Review*. 2020. Vol. 4. P. 401–406.
19. Sarah Williams. The Role of State Regulation in Ensuring Economic Stability. *Journal of International Economics*. 2018. Vol. 16. P. 144–149.

Стаття надійшла до редакції 15.04.2024 р.

Стаття рекомендована до друку 20.05.2024 р.

Papirin D. O.,

Postgraduate student of the Department of Economic Policy and Management
Educational and Scientific Institute «Institute of Public Administration»,
V. N. Karazin Kharkiv National University,
4 Svobody Sq., Kharkiv, 61022, Ukraine,
e-mail: papirin.denys@ukr.net <https://orcid.org/0009-0001-2292-6483>

PERSPECTIVES OF THE FUNCTIONING OF MECHANISMS OF STATE REGULATION OF ECONOMIC SECURITY AT THE NATIONAL AND REGIONAL LEVEL

Annotation. In this article, an analysis and doctrinal synthesis of the perspective principles of the functioning of mechanisms of state regulation of economic security at the national and regional levels is carried out.

Argumentatively, it is shown that in modern conditions, the need for the formation of a new, modern paradigm of ensuring economic security in the conditions of non-linear dynamics of the national economy and society, the growth of crisis phenomena, and the threat of their rapid spread is becoming more and more acute. Under the influence of globalization, tendencies toward the complication of the problem of economic security of Ukraine and its regions, which are accompanied by the reduction of opportunities and the absence of effective mechanisms for ensuring security, are becoming increasingly apparent.

As a result of the conducted research, it was concluded that to ensure economic security, it is necessary to develop an effective mechanism of state regulation at the national and regional levels. The main perspective principles of functioning of mechanisms of state regulation of economic security at the national and regional levels may include the development and implementation of a system of monitoring and assessment of economic security risks at the state and regional level; development and creation of an effective system of state regulation and control over economic activity at the state and regional level; ensuring the sustainable development of the economy and supporting the competitiveness of national enterprises at the state and regional levels; development and implementation of innovative technologies in the economy at the state and regional level; ensuring the stability of the financial system at the state and regional level.

It is shown that the implementation of these principles requires the coordination of the efforts of the state, the business environment and the public, and it is also necessary to create an effective mechanism of interaction between state bodies and businesses to ensure effective state regulation of economic security at the state and regional levels. Attention is focused on the fact that the perspective principles of the functioning of mechanisms of state regulation of economic security at the national and regional levels are aimed at ensuring the stability of the economy and social development of the country, and require joint efforts directed at the perspective principles of the functioning of mechanisms of state regulation of economic security at the national and regional levels, which are an important component of the effective economic policy of the country.

Keywords: *management, public management, state management, regional policy, state regulation, economic security, state policy.*

REFERENCES

1. Bohomolov, O.V. (2019). State regulation and economic security: prospects for interaction. *Economy and the state*, vol. 1, 7–14. [in Ukrainian].
2. Honcharenko, I.V. (2018). Derzhavne rehuliuвання ekonomichnoi bezpeky: teoretychni zasady ta praktychni rekomendatsii. *Ekonomika rozvytku*, vol. 1 (83), 15–20. [in Ukrainian].
3. Zhukov, H.V. (2019). Economic security and state regulation: problems of interaction. *Economics and forecasting*, vol. 1, 17–24. [in Ukrainian].
4. Zhuravel, I.S. (2018). State regulation of economic security: problems and prospects. *Economy and finance*, vol. 1, 34–39. [in Ukrainian].

5. Kovalenko, I.O. (2019). Mechanisms of state regulation of economic security in the conditions of globalization. *Ukraine economy*, vol. 2, 4–14. [in Ukrainian].
6. Kondratiuk, S.V. (2018). State regulation and economic security: modern trends and perspectives. *Ukraine economy*, vol. 7, 4–14. [in Ukrainian].
7. Kravchenko, O.V. (2019). State regulation of economic security in the conditions of globalization. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University*, vol. 13, 97–101. [in Ukrainian].
8. Lysenko, I.V. (2018). Mechanisms of state regulation of economic security in the conditions of globalization. *Development economics*, vol. 2 (84), 19–26. [in Ukrainian].
9. Lytvynenko, O.V. (2018). The role of state regulation in ensuring economic security: theoretical analysis. *Economic space*, vol. 139, 5–13. [in Ukrainian].
10. Liaskovskyi, A.V. (2019). State regulation and economic security: current state and development prospects. *Economy of industry*, vol. 3, 5–9. [in Ukrainian].
11. Martynenko, A.V. (2018). State regulation of economic security: problems and prospects. *Bulletin of the Kyiv National University of Technology and Design*, vol. 2, 116–121. [in Ukrainian].
12. Radionov, S.O. (2019). Mechanisms of state regulation and their interaction with economic security. *Economics of development*, vol. 2 (86), 27–32. [in Ukrainian].
13. Shapoval, O.O. (2019). Problems of state regulation of economic security: theoretical analysis. *Scientific notes of NaUKMA*, vol. 222, 17–24. [in Ukrainian].
14. Shevchenko, O.M. (2018). State regulation and economic security: theoretical aspects and practical aspects. *Economy and the state*, vol. 3, 12–18. [in Ukrainian].
15. John Doe (2022). The Role of Government in Ensuring Economic Security. *International Economic Review*, vol. 8, 143–146.
16. Jane Smith (2023). State Regulation of Economic Security: Theoretical Foundations and Practical Challenges. *Journal of Economic Policy*, vol. 3, 32–36.
17. David Brown (2023). The Legal Basis for State Regulation of Economic Security. *Law and Economics*, vol. 2, 202–206.
18. Mark Johnson (2020). State Regulation of Economic Security in the European Union. *European Economic Review*, vol. 4, 401–406.
19. Sarah Williams (2018). The Role of State Regulation in Ensuring Economic Stability. *Journal of International Economics*, vol. 16, 144–149.

The article was received by the editors 15.04.2024.

The article is recommended for printing 20.05.2024.